

Megjelenik
minden
vasárnap
és
csütörtök
reggel.

JÁSZ UJSÁG

Megjelenik
minden
vasárnap
és
csütörtök
reggel.

SZÉPIRODALMI ÉS TÁRSADALMI LAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztő címére küldendők
ELOFIZETÉSI ÁR HELYBEN:
Egész évre 8.— K
Fél évre 4.— K
Negyed évre 2.— K

Felelős szerkesztő:
BELEZNAY LÁZLÓ.
Laptulajdonos: **DARÁNYI FERENC.**
Előfizetési és hirdetési díjak a laptulajdonos címére küldendők.

KIADÓHIVATAL:
Jászberény, Vásár-u. 2., hol hirdetések a legolcsóbban vétetnek fel. — Nyiltér sora 30 fillér.
ELOFIZETÉSI ÁR VIDEKEN:
Egész évre 9.— K
Fél évre 4.50 K
Negyed évre 2.50 K

KÖZLEKEDÉSÜNK FEJLESZTÉSE.

Közéleti haladásunk és fejlődésünk terén mindig aktuális marad a gazdasági munkatársunk által szerrettel és nagy igazsággal már annyiszor érintett kérdés; vasuti közlekedésünk fejlesztésének kérdése.

Ismeretes t. olvasóink előtt a Nagykáta—Jászberény—hevesi vasutvonal létesítésének és kiépítésének kérdése, amelyet a Mátra—Körösvideki—Egyesült helyiérdekű vasutak részvénytársasága — mint engedélyes tervezett.

A vasutépítő társaság kiválmalmához képest Jászberény város közönsége, felismerően az újabb vasuti berendezkedés fontosságát és előnyös voltát — készséggel szavazta meg annak idején a 200.000 koronás hozzájárulási összeget.

A város és az engedélyes vasutépítő társaság között a menetdíj-szabás megállapítását illetőleg felmerült némi differenciák folytán a kereskedelemügyi miniszter a város képviselőtestülete által hozott határozatot feloldotta és a várost a határozat dologi részeinek tisztázása céljából újabb határozat hozatalra utasította.

Ezen legutóbbi miniszteri intézkedés alapján az engedélyes vasutépítő társaság most egy indokolt és tételes áruforgalom tervezettel támogatott határozati javaslatot terjesztett a január 18-iki közgyűlés által kiküldött városi vasuti-bizottság elé, mely szerint a Nagykáta—Jászberény hevesi vonal kiépítése és azon az államvasuti áru- és személydijszabá-

sok díjtételeinek alkalmazása az áruforgalomban 14.317 korona, a személyforgalomban pedig 49.367 kor. vagyis összesen 63,685 korona megtakarítást fog évente eredményezni a város közönségének. Ezen tervezet-hez az államvasutak 1908. évi forgalmi összegének átlagos számítása szolgált zsinórmértékül és azok adatain alapul.

A vasutársaság indokolásából és számadatokkal támogatott érveiből kitetszőleg Jászberény városa 200,000 koronás hozzájárulását bár indirekt uton, vagyis nem adópénztárába ugyan, de tényleg már 3/4 év alatt visszanyeri így a lakosok számára abszolút nyereséget fog biztosítani.

A vasutépítő engedélyes tár-

TÁRCA.

HETI KRÓNKA.

Iramlik az élet, minden perce drága,
Mégfonnyad levele, lehull a virága
Alig éltünk, máris hideg sirba tesznek
S porladunk árnyában méla fakeresztnek.
Hajrá! Sietünk is minél többet élni:
Meddig tart az élet, ugyanhát ki méri?
Rohanunk idegünk cseppet sem kimélve,
Ha miénk a jelen, jövőtől ki félne?
S vége? Idegeink roncsa, agyunk láza,
S a rózsás ut végén a bolondok háza.
Hányszor sóhajtok fel kilódva remegve:
„Oh nagy Isten, bárcsak idegem ne lenne!”
S bizony megcsodáljuk, ^[mélán] ahogy akad,
Kinek idegén még nem fogott a sátán.
S ezért mint bokrok közt a hatalmas ^[szálfa]
Ugy áll most előttem jó Miltiád bátya,
Kinek esetéről szól mostan az ének
És furcsa voltáról érző idegének.

(Most jön az eset.)

Hol az égnek mered a barátok tornya,
Azon a tájon van bátyánk háza orma.
Hatalmas kert szélén meghuzódva szépen,
Vidáman fürdik a tavaszi napfényben.

Itten él boldogan jó Miltiád bátya,
Soha nagyravagyás ördöge nem bánja.
A nagy kert, a munka minden boldogsága
S a tisztaság mindig célja, ideálja.
Ház előtt ha perdül falevél az utra,
Milti' bá' elviszi tiszser, százszor ujra
S tesz-vesz, tisztit, olt, vág egész nap a ^[kertben]
Örül a szív, hogyha látja, — az emberben.
Történt pediglen, hogy jó Miltiád bátya
Egy nap a kisujját mozdulni nem látja.
Tapogatja: nem fáj; hallítja: nem mozdul,
Milti' bácsi szive ezen igen buzdul.
Ki írja le kedves Milti bácsi mérgét:
Nem tudja megfogni jól a dolog végét.
Türi amig lehet, hátha helyre jön még,
De biz' nem hajlik az, mintha ^[gipszbe]
Végre doktort hivat. Hümmöget ez nagyon,
De nem tud segíni sehogysen a bajon.
Hanem utóljára megdagad az ujja,
S mint dagad, oly fokban nő a bátyánk ^[búja]

De már ennek bizony a fele sem tréfa:
Olyan már kisujja, mint egy karórépa.
Felszalad hát Pestre, vízi klinikára,
Rögvest meg is nézi a sebek tanára:
Bieskát vesz felvágja s felkiált; „Nini...
[Tyhü!"]

A sebből kifordul egy nagy zsákvarrótú.
A tanárt ott mindjárt kilelte a hideg:

„Hogy észre nem vette! Ez aztán az ^[ideg]
És szegény Dollingert hogy szidták ré-
Pedig csak egy csipezt fejezett a sebben!” ^[gebben]
(Most jön a vége.)

Ezentul ha látom Miltiádesz bátyát,
Keriben, munkaközben lebegő kabátját,
Elfog az irigység s csak azért könyörgök:
Ha már pénzem nincs is, elvitte az ördög,
Ha sok is a dolgom, buzgalomra ittő:
Idegek dolgában legyenek olyan mint ő!

Körö.

Az örök városban.

Naplójegyzetek.
Irtá: Pakot Ilona.

E kis tárcában nem művészi leírást adok, nem kecsgették senkit művészi ritkaságok ismertetésével; csupán naplójegyzeteimből írok ki egyet — mást, ami római tartózkodásom alatt lekötötte figyelmeimet. Olaszországban utazni s szinte mérték nélkül élvezni mindazt, ami a természet, művészet, és a történelem hármias forrásából árad szét ebben a bámulatos országban, ez magában véve olyan gyönyörűség

saság ezen határozott javaslatában foglalt számadatok bírálatába mi nem bocsájtjuk, konstatáljuk azonban vasuti közlekedésünk fejlesztéséről lévén szó, azon elvitathatlan tényállást, hogy a tervezett vasut jászberény—hevesi része egy jelentékeny környéket kapcsol Jászberény gazdasági érdekkörébe, ami az egykori jászmetropolis annyira óhajtott haladására és az egész járság központosítására feltétlenül szükséges.

A város képviselőinek ez új vasutvonal kérdésében való végleges döntése tehát — mint már többször érintettük — a város fejlesztés és a jász aspirációk megvalósíthatására igen nagy befolyással lehet.

Azért tehát kellő körültekintéssel és helyes irányú erős akarral oda kell hatnunk, hogy közlekedésügyünk fejlesztésének előnyösen felkinált s ilyennek ígérkező munkája minél előbb betetőzve legyen.

HIVATALOS RÉSZ

— Pályázatok a vármegyében.

Jásznagykunszolnok vármegye jársági felsőjárásába bekebelezett Jászárokszállás községében a községi orvosi állás megüresedvén, ezen állásra Varga főszolgabíró pályázatot hirdetett, mely szerint az 1600 korona évi fizetés 4-6ötödéves 200 koronás korpótlék, 500 korona lakbér és a szabályrendeletig megállapított látogatási díjak szedhetőségével javadalmazott orvosi állásra a pályázati határidő e hó 20-án jár le. A kérvények a jársági felsőjárás főszolgabíróhoz nyújtandók be.

— Ugyancsak e hó 8-án jár le a czibakházai orvosi körben megüresedett körorvosi állásra a pályázati határidő. A kérvények a tiszaföldvári főszolgabírónál nyújtandók be.

— Dévanyára nagyközségben lemondás folytán megüresedett községi pénztári

ellenőri s esetleg ennek betöltése folytán megüresedő községi irnoki állásra hirdettet pályázatot a kunhegyesi főszolgabíró. Az ellenőri állás iavadalmazása évi 1000 kor. az irnoké 900 korona. A pályázati határidő márczius 12.

— **Csendőrség áthelyezése.** A Mezőtúr, Karczag, Kisujszállás és Turkeve rend. tan. városok és a tiszai alsó- és felső járásek területén fekvő szolnoki 2-ik csendőr szakaszparancsnokság (parancsnoka Liegler Károly hadnagy) Kisujszállásra helyeztetett át s ma már ott folytatja működését.

— **Városi közgyűlés.** Lapunk csütörtöki számában kivonatolva közölt közgyűlési tárgysorozat szerint a holnapi vagyis folyó hó 7-iki rendes közgyűlésnek két fontos tárgya lesz. Az egyik a városi takarékpénztár létesítésének ügye, a másik a mezei közös düllő utak rendezése tárgyában tett mérnöki előterjesztés.

A városi takarékpénztár ügyében az összes városi képviselőkkel már közölt alapszabálytervezet teljes magyarázatát adja azon üzemtervnek, melyet a városi takarékpénztárnak követni kell. Ezen igen fontos és a város gazdasági előnyét czélzó ügyben meg kell követelnünk a köznevelés a képviselőtestület komoly magatartását s azt, hogy a hozandó határozatnál az erre vonatkozó előterjesztésben letett helyes alapelvezéreljek a város képviselőit. A magán és üzleti érdekeket félre kell itt dobni.

A másik tárgy a düllő utak rendezésének ügye, szintén igen fontos a város gazdasági érdekeire nézve. Az állandó bizottságnak javaslatához képest helyes az a megoldási mód, hogy a közös düllő utak rendkívül nagy fizikai időt, de költséget is igénylő kiigazítási munkálatai vállalatába adassanak, amilyenben azokat a városi tisztai mérnök más irányú elfoglaltsága miatt végezni nem képes. Ennek a munkálatoknak, vagyis a közös düllő-utak végleges rendezésének bármily áldozat árán hamarosan meg kell történnie, mert esetleges időnkénti elfoglalás esetében csak bírói úton lehet majd a kinyitást és rendezést megtenni.

— **Birtokaink hí képe.** Kurtz Jenő a távozó városi tisztai mérnök a hét utóján fejezte be azt az igen szép mérnöki szaktudást tanúsító rajzművet, mely Jászberény város határában fekvő földbirtokosnak jogi természetűt is feltüntető térképét foglalja magába, illetve ábrázolja könnyen áttekinthető kivitelben. Ezen munkát egy

régi hiányt pótol, mert most e térkép megmagyarázza a redemptiónális jászbirtokok felosztását is.

— **Partfalazat építés.** A gőzfürdő és a húscsarnokok közötti zagya-szél partfalazatának munkálatait már a jövő héten megkezdik. Már a héten megkezdett a falazás munkálataihoz szükséges 32 vaggon fagymentes terméskő.

Népművelés.

„Elvész a nép, mely tudomány nélkül való” — szól az örök igaz mondás. A magyar köznép sok tekintetben alacsonyabb szellemi színvonalon áll, mint a német, olasz, francia vagy angol. Azért hazánkban igen tárgy nyílik a népművelési igyekezeteknek, hogy nemes munkálkodásukat a nemzeti művelődés javára kifejtessék. S hazánkban erre különösen most van szükség és alkalom, midőn a népjogokban való részesedés bizonyos kulturális képesítéshez lesz kötve. Hogy tehát népünk jogokat kapjon, művelésre szorul előbb. Demokratikus érzelmünkben gyökerezik jama felfogásunk, hogy most, mikor a demokratikus fejlődés minden téren a közel jövőben van, mikor a jogokat és kötelességeket nagy mérvben kiterjeszteni akarják a népre, készségesen csinálunk helyet a közörmányzat trónusán a nép fiának, nem bánjuk, ha keze kérésre, szurkos is a munka porától, de elvárjuk tőle, hogy a szive, esze tiszta, aránylagosan művelt legyen akkor, midőn föltűnik uralkodni akar. Romlott, elvakult vagy műveletlen nép uralmá-nál rettenetesebb, gyalázatosabb állapot a földön el nem képzelhető.

A józan tudást terjeszteni, a népet művelni tehát olyan emberbaráti kötelesség amely meg egyrészlől annak használ, aki művelődik, másrészlől arra is visszaárasztja gyümölcsseit, aki a tudás világító fátyláját a nép előtt lobogtatja.

Ezen cáfolhatatlan, mert példákkal igazolt — igazságoktól fordítsuk most tekintetünket a jászberényi népvizonyokra. Van-e itt szükség népművelési akcióra? Ennek megállapítása ad létjogosultságot az így irányú mozgalomnak.

Összinté szót ejtünk. Nem vagyunk elfogultak saját véreinkkel szemben. Igaz, hogy idegen katonatisztek a jász és jászberényi besorozottakat a legjobb katonanyagnak mondják; igaz, hogy a jászberényi

minden kedéllyel és izléssel bíró embernek, amelyre nemcsak magunk szeretünk visszaemlékezni, de amelyre való visszaemlékezésünket szeretjük másokkal is közölni.

Ez az ok, amiért naplójegyzeteimből, — bár nem a nyilvánosság elé készülték — mégis közlök valamit.

1905. év őszén egy nap és két éjjelig tartó utazás után a vonatról az örök-városba tettem le lábaimat. Megható érzés tudni azt, hogy Rómába érkezünk. Az ember minden darab követ különös érzéssel érint, minden porszemét történelmi nevezetességű maradványnak hisz.

Lázás türelmetlenséggel vártam, hogy mielőbb indulhassak a nevezetességek megtekintésére. Sorra jártam a templomokat, a régi Róma műemlékeit, múzeumokat gyűjteményeket s romokat. Érdeklődésemnek legfőbb tárgya azonban a szt. Péter temploma és a Vatikán volt. Mint hatalmas varázserő vonzott magához az óriási szt. Péter bazilika.

Már a szt. Péter téren ámulva állapodtam meg. Az óriási elipsz közepén a Caligula 25 1/2 méteres obeliszkjét, oldalon a Bernini 284 óriási oszloppal és 192 szoborral ékes félköralakú oszlopcsarnokát szemlélve, eszembe jutnak Néro császár élő fátylái, mert állítólag a szurokba

mártott keresztényeket e helyen gyűjtatta meg.

Számomra lépcső visz e térről a templomba. Minél feljebb haladtam, annál nagyobb — és nagyobb méretekkel találkoztam, míg végre a szédítő arányú templom előcsarnokában találtam magamat.

Az előcsarnokból a templom belsejébe öt ajtó vezetelménynek egyikét szt. ajtónak nevezik. Ez csak minden 25 azaz jubileumi évben nyílik meg.

Beérve a templom belsejébe, a csodálatos lábam felmondta a szolgálatot s a fenségesen hatalmas látványtól elbűvölten percekig mozdulatlan állottam.

Ily óriási épületet szinte hihetetlen, hogy emberek alkották! Szemem lassan szokott az óriási méretekhez. A szenteltvíz mellett álló gyermekszobrok valóságos óriások, 2 méter magasak. Ily arányban minden nagyszerűen hatalmas, mely mindamellet mégsem nehezedik nyomasztóan a szemlélőre, minthogy minden oly harmónikus van nagyobbítva, hogy nemsokára szemem teljesen hozzászokott. Gyönyörű szobrok, szebbnél-szebb mozaik díszítik. Egyik oldalon Michel Angeló Pietája vonta magára figyelmemet „melynél szebbet — az olasz kritika szerint élő művész nem teremthet.”

Az ott eltemetett pápák sírkövei

szzebbnél-szebb szoborcsoportokkal szintén nagy díszei a híres templomnak. A kupola alatt feltekintve a magasba, szemem belelátott, míg a kb. három toronymagasságú kupola betetőzéséig ért tekintetem.

De nem céloam az untató, száraz felsorolása az ott látottaknak. Nehéz is volna leírni e hatalmas bazilikát, azt csak látni és elragadtatva élvezni lehet.

Félnapot töltöttem e koloszális épületben s kilépve onnan, hasonlóan meglepetéssel, mint bemenet, kellett pár pillanattal megállanom. Mi lett a várossal? Hisz oly kicsinyek háza, melyeket előbb tekintélyes épületeknek találtam. Milyen semminek tűnik fel most egy 3-4 emeletes palota. — Lassan azonban hozzászoktam ehhez ismét s most kezdem csak érteni, mennyire szükséges kiegészítő e borzasztó építményhez az óriási oszlopcsarnok, mely a tért övezi s mely mintegy előkészíti a szemet a következő méretekhez.

Egy izben 3 Francia apáca boldoggá avatásán voltam jelen. Ily ünneplés alkalmára napokig készülnek, díszítik a templomot. A pilléreket hosszú vörös szőnyeggel vonják be — s bár a villamoslámpák amúgyis káprázatos fényt adnak — ilyenkor rengeteg luszttert húznak fel különböző alakokban s valóságos mennyei

nép vallásában mélyen hívő és látszólag bensőséges hitelettel él; igaz az is, hogy a közmondásos „jászkamukéró”-hoz bizonyos ravasz agyafurtság, raffineria, ehhez pedig éles ész kívántatik; igaz, hogy a földműves jász nép anyagilag jól áll, (csak a bankok ide ne figyeljenek e kijelentésre) tehát jól is gazdálkodik, szóval e tünetek azt látszanak igazolni, hogy a jászberényi köznép aránylagosan eléggé művelt. Megengedjük.

De mégis vannak terek, melyeken népünk teljesen tudatlan, vannak irányok, melyekben teljesen tájékozatlan, más dolgokban ismét maradi, sőt hanyag.

Mint városunk első kultürembere konstatálta, különösen a katonasághoz bevonuló legénység soraiban eljesebb számban vannak analfabéták; de meg asszonyainknál az édes anyáinknál a higiénia, az egészségügyi tudás egyenlő a semmivel, ennek következtében óriási a gyermekhalandóság; a mély vallásosság mellett elterjedt a legeggyűbb babona és kuruzslás; gazdasági szakismerete városunk népének hézagos, ősi és nem a mai modern világba való.

Ezen gyógyításra váró állapotokon segíteni, népünket tanítani, jogi, gazdasági, szociális, politikai, egészségügyi, vallásvesztelmi ismeretét gyarapítani: eléggé meg nem becsülhető feladatra lesz annak a lelkes pedagógus csapatnak, amely a dr. Szombathy I. vezetés alatt a jövő telet kitöltő népművelési programot fog kidolgoztatni bizottsága által ma és majd megvalósítani a hivatásuk magaslatán álló tanügyi tényezők közreműködésével. Mindenestre figyelmébe ajánljuk a programképzett bizottságnak fennebb elsorolt irányait a közlendő ismereteknek, melyekből egyik szükségesebb, mint a másik, de valamennyi nélkülözhetetlen.

aa.

Iparos tanonciskolai bizottság.

Irta: Legeza Mihály.

Városunk képviselőtestülete f. é. február 18-án tartott közgyűlésében választotta meg a bizottságot, melynek feladatát az iparosiskolák „szervezeté”-nek 71 §-a következőkben jelöli meg:

a) Az iparos növendékek felvételének és beírásának idejét kihirdeti. A felvételi vizsgálatokra felteljet. A felmentésekre névze javaslatot tesz.

b) Felügyeletet gyakorol a tanítás

fényeség van ott, mikor az összes viláncsifárok kigyulnak.

Egyszerre moraj hallatszik, mely a Vatikán felől ajtótol indul ki. Minden szem egyirányba tekint, minden ajak elnémul, más hang nem hallható, mint az alabárdos testőrök, kamarások és piros ruhás komornyikok lépteinek kopogása, feszült várakozással állunk mindnyájan lábujjhegyre — jön a pápa.

Nagy bársony, vállon hordozható karszéken hozzák be. Jóságos arccal néz körül X. Pius, amint a mélyen meghajló, térdelő közönség közt elhalad s mosolyogva tekint jobbra-balra s bőségesen osztja áldását mindenfelé.

Rövid szertartás után — melyet mint első szent vége a kereszténység atyja hordszékén ismét visszaviszik.

Pár perc alatt a sok ezer ember kivonul a templomból s én boldogan haladok közütek, hogy ennek is szemtanúja voltam s ezennél annál élénkebb lett vágyam, hogy azt a fehér taláros ősz aggasztást, a pápát közelebről is láthassam, nem tömjénfüst és fejedelmi pompa közepett, hanem közmondásos egyszerűségben, a vatikáni lakásában.

Vágyam később teljesült is.

helyes menete és a tanítók működése felett. E végből a szorgalomidő tagjai között felosztja. Mindenik tag köteles a red kiszabott idő alatt az intézetben legalább egyszer, de ha lehet többször is megelenni, az osztályokat meglátogatni a tanítás menetét figyelemmel kísérni s a növendékek erkölcsi állapotáról és előmeneteléről biztos tudomást szerezni. Jelentést az osztálykönyv látogatási naplójába bejegyzni s ha észrevételei volnának, azokat szóval, vagy fontosabb esetben írásban közli az igazgatóval. Ennek a bizottságnak feladata az ipariskolai tanítók választása is s úgy fizetésük kiutalásának lehetővé tétele.

Miként a fenti sorok mutatják ezen pariskolai bizottság van hivatva arra, hogy az igazgatóval egyetemben az iparostanonciskola szellemi és anyagi ügyeit vezesse. — És nem-e sajtóságos, hogy éppen napjainkban midőn lépten-nyomon szerezünk az önálló vámtételetről és ezzel a magyariparról beszélni, midőn az iparügy a napilapokban is hasábszámba van tárgyalva, — városunkban e bizottság működése mult év december óta megbénított.

Ugyanis, megbízatása mult évi december hóban lejárván, sok huza-vona után, miként jeleztük csak febr. 18-án lett újra megválasztva.

Nem akarjuk kiírni, hogy kit terhel a mulasztás, de azt mint tényt kell megemlítenünk, hogy itt is a tanítók huzták a rövidbebbet, mert január, illetve február 1 óta fizetést nem kaptak, minthogy az ipariskolai bizottság által nem voltak megválasztva.

Az új bizottság f. hó 1-én tartotta alakuló gyűlést és Muhoray Eleket elnöknek, Leitner Arminat alelnöknek, Kertész Gusztávot jegyzőnek, Ujházy Antalt gondnoknak megválasztotta.

A gyűlésből kifolyólag felkérte Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelőt, hogy az ipariskolai tanítók megválasztása iránt sürögősen intézkedni sziveskedjék.

Az iparos tanonciskolai bizottság tagjai a következők: Muhoray Elek, Leitner Armin, Muhoray Zoltán, Ács Gábor, Bali György, Kovács Sándor, Doró Mátyás, Fekete Mihály, Gyurkó János, a városi tanács által megválasztva; Horváth János és Fauszt Károly az ipartestület által kiküldve; Kertész Gusztáv és Ujházy Antal az ipariskolai tanítók képviselőtestületében és Legeza Mihály iparisk. igazgató hivatalból. A bizottság alakuló gyűlésén elhangzott s az iparosképzés iránt meglehetősen érdeklődést tanúsító beszédekből s Mártonffy Márton udvari tanácsos, orsz. iparoktatási kir. főigazgatónak az iparos tanonciskolai bizottsághoz küldött s alább teljes egészében közölt rendeletétől méltán várjuk helybeli ipariskolánk fejlesztését és felvirágoztatását.

„Tapasztalván azt, hogy az iskolai költségek kezelése különböző eljárási mód szerint történik, egyrészt az egyöntetűségért, másrészt abból a szempontból is, hogy az iskolai bizottság minden tekintetben tájékozva legyen a főhatóság által megállapított költségeloirányzat ügyében, Vallás-és közoktatásügyi Miniszter ur mult évi november hó 19-én 3938. sz. a. kelt s hozzámm intézett leiratában elrendelni méltóztatott, hogy az iskolafentartók a letárgyalott és végérvenyesen elfogadott költségvetésben feltüntetett jövedelmek számadás kötelezettsége mellett az iparostanonciskolai bizottságnak szolgáltatassák ki. — Erről a bizottságot további eljárás vegett értesitem.” Mi, kik tudjuk, hogy államsegély kérhetős vegett egy ily költségvetésben az iparos tanonciskola minden szükségletéről gondoskodva van és ennek dacára végeredményben még a legszükségesebb taneszközökkel sem rendelkezőnk, — ezen rendelkezésnek nagyfontosságot tulajdonítunk és — megnyilvánulását látjuk azon meleg szeretettel, mellyel az iparoktatási főigazgató a tanoncoktatás és az ipariskolai tanítók ügye iránt viseltetik.

A legfelsőbb hatóságnak ezen intézkedése s az ipariskolai bizottságnak minden jóakára sem elég azonban a kitűzött cél: az iparosság szellemi és anyagi helyzetének előbb vitelére, ha városunk iparos társadalma nem igyekszik belátni, hogy az ipariskola egyik alapvető főtényező a magyaripar megeremelésében.

A szakirányú ipariskolák még csak most létesülnek nagyban városainkban, tehát nálunk valószínűleg még évtizedekig a jelen ipariskolának és a helyi műhelynek kell megadnia azon tudást, mellyel az ifjú segéd az életbe lép.

Az ipariskola tanítóikara mindenkor megtette kötelességét, a kereskedő-főnök és mesterektől csak jóakaró támogatást kér, mely esetben a kívánt eredmény nem maradhat el.

UJDONSÁGOK

— **Március 15.** Egy hét múlva itt lesz a magyar ember előtt örökké emlékezetes nemzeti ünnepnap: március 15-ike. Mindenfelé az országban feléled a lelkesedés tüze és a hazafias társadalmi testületek egymással vetekednek a nagyjelentőségű évforduló méltó megünneplésében. Jászberényben, mint értesülünk az idei március 15-ikét a közp. kath. kör, a kaszinó, az V. kerületi kör és a főgimnázium ifjusága fogja nagyobb ünnepségek és társas összejövetelek keretében megtartani.

— **Ma vasárnap délután 4 órakor** tartja főgimnáziumunk tudós tanára Dr. Pintér Jenő nagy érdeklődéssel várt előadását hazánk etnografia viszonyairól a kat kör nagytermében, melyre a kórtagok és családjaikat ezuton is meghívja, sőt vendégeiket is szívesen látja a kór vetetésege.

Hivatalos órák. A legutóbbi hivatalos lap közlése szerint a kir. bíróságoknál, így a helybeli kir. járásbírósnál is a jövő hó 1-től kezdődőleg délelőtt 8—3 óráig fognak tartatni a hivatalos órák; a nyári hónapokban pedig reggel 7-től délután 2-ig. Az állami és megyei hivataloknál, sőt több rendezett tanácsu városnál már régebben gyakorlatba vett ezen hivatalos óra beosztás sokkalta megfelelőbb a jogkereső közönségre is, mint az egész napi hivataloskodás. E mellett pedig ezen már egész vonalon gyakorlatba vett újítás a hivatalnokai karok egészségügyét is hivatva van szolgáláni.

— **A közművelődési mozgalom** lelkes vezére Dr. Szombathy I. kir. igazgató ma d. e. 11 órára hivta meg tanácskozársra azon kiküldötteket, akiket a tantestületek megválasztottak képviselőjük gyanánt népművelési program előkészítő kidolgozására.

— **Lakbérosztályozás.** Lapunk mult számában említett katonai lakbérosztályozás munkálatait a vegyes bizottság három napi szorgos működés után a tegnapi napon befejezte. A miniszter által felülvizsgálandó osztályozási tervet szerint reményünk lehet arra — miután a bizottság fizetés megfigyelés és nyomozat alapján meggyőződött a helyi drágult lakásviszonyokról — hogy Jászberény városának a jövőben magasabb lakbérosztályzatba való sorozásra lehet jogos igénye.

— **Missió Felsőszentgyörgyön.** Azok a zürzavaros állapotok, melyek a felsőszentgyörgyiek vallási életét megbénították, már szűnőfélben

vannak. De a lelkek reneszánszát, az egész falu czodáshatású lelki furdóját az az egyhétig, f. hó 6-tól 14-ig tartó missió fogja nyújtani, amit ma kezdenek meg Guszich Lajos, Daniclik József és Áronffy Ferenc lazarista atyák. Naponként két szentbeszéd reggel 7 és délután 5 órakor. Gyóntatás egész nap reggel 5-től 12-ig, d. u. 1 órától 8-ig s közben ájtatosságok lesznek. Kovács Mihály lelkész helyettes békíteni, rendet csinálni ment testvérközségünkbe. Nemes vállalkozását eddig is szép siker koronázta, de azon munkájára, melylyel a lelkekben békét akar teremteni, a koronát most tette föl, midőn missiót rendez hívei részére. Isten áldása és lelki haszon jutalmazza a derék jász pap fáradozását!

— **Megalakult a kat. dalkör.** Mint lapunk utolsó számában jeleztük, a csütörtökre összehívott kat. kör értekezlet dalkör alakítására gyűlt egybe. A szép számmal megjelent dalkedvelők és művelők *Beleznay* Móric karnagy vezetésével megalakították a kat. dalárdát, mely minden szerdán és szombaton délután 5 órakor tartja próbáit a körhelyiségében s már a nagyhéti és husvéti ájtatosságok és szertartások alatt szerepelni fog a nagytemplomban és barátok templomában.

— **Az uribanda estélye.** A Kele József dr. vajdasága és Hábor Antal primássága alatt mindenféle kitüntető sikerrel működő szolnoki „Uri-banda” tegnap tartotta egy nagyszabású hangverseny keretében első fellépését Szolnokon. A bennünket ily módon közel érdeklő hangverseny lefolyását csütörtöki számunkban adjuk.

Karót s nem szobrot. A falusi és kisvárosias butaságot bizony csak lassan tudja levetkőzni a mi kulesos városunk közönsége, vagy — jobban mondva — ifjabb nagytettek reményében növekedő nemzedéke. A karók vagyis az ugynevezett „Fakbakter”-ek például alkalmasak voltak és még talán elvették alkalmasak ma is a Don Qui Jotte szerű támadások elviselésére, mikor a lehetetlenségében feldühödött sörperek és csavargó bandák más hiányában ezeken töltik ki méltó bosszújukat. Am a kor haladásával és széperzék kifejlődésével emelt szobrok nem az ily vandális támadások és pusztításokra valók. Ezt kell megmagyarázni a feisleges népek és az iskolás gyermekeknek. Történt most a mult napokban, hogy állítólag egy iskolás gyerek sereg a barátok terén levő legújabb alkotású szobrot megdobálta és a drága építményt megcsorbította. Ez és ilyen jelenségek élénken tükrözik vissza az éretlenséget és lelki nevelétlenséget. Kérjük a tanügyi hatóságokat, hogy az otrombaság méltó megtorlása céljából hatáskörükben indítsanak a tettesek kiderítésére vizsgálatot.

— **A pinceszövetkezet** létesítésének, illetve megalakításának ügye rohamosan halad a megoldás felé. A mult héten a szervező-bizottság köréből többen voltak tanulmányuton olyaf városokban, hol a pinceszövetkezetek eredményes működéséről személyesen szerezhetek tapasztalatot. Ajánljuk és kívánatos, hogy ezen bortermeleink érdekében felette hasznos szövetkezés mielőbb létesüljön.

— **Vásár Jákóhalmán.** Jákóhalma testvér jászközségünk ma egy hete tartotta meg tavaszi országos vásárját, mely vétel-

kedv tekintetében közepes sikerének mondható. A lábas jószágokban aránytalanul nagyobb volt a kínálat, mint a kereslet. A vásár folyamán nagyobb kihágási eset nem történt.

— **Eháltak a héten jászberényben.** Bátori Mária 23 hónapos, Horti Imre 34 éves Heiner Antalné Kucsina Mária 40 éves, Kohári József 13 éves, Dolezsár János 22 napos, Pócz Mihályné Szabó Erzsébet 54 éves, Tukora Bakos Pálné Tókmag Kovács Verona 65 éves, Harsányi József 2 éves, Koczka Juliánna 2 hónapos, Kohári Erzsébet 21 éves, Cserta Margit 12 éves korában.

— **Születés.** Született a héten: Almási Tukacs Istvánnak fia István, Pelyi Jánosnak, fia Árpád, Kobrá Jánosnak leánya Ilona, Benicki János fia András, Szabó Bélának Sándor, Sós Balázsnak fia Balázs, Szivós Rozáliának fia László, Gombkötő Józsefnek leánya Margit, Hagyó Antalnak leánya Ilona, Birgés Istvánnak fia Béla, Csáibert Halasy Józsefnek leánya Rozália, Kasza Istvánnak leánya Veronika, Lukács Józsefnek leánya Juliánna, Molnár Lászlónak fia László, Szenté Lajosnak fia Lajos, Vasbagó Lászlónak halva született leánya, Szarva Lászlónak leánya Hermin, Sós Ferencnek leánya Erzsébet, Ménkü Antalnak leánya Erzsébet, Járomi Istvánnak fia István, Buga Jánosnak leánya Terézia, Risai Lászlónak leánya Erzsébet, Sárközy Istvánnak halva született fia, Páldeák Jánosnak fia József, Szarvas Mihálynak fia Mihály, Pintér Juliánnak fia László.

Gondolatok.

Aki azt akarja, hogy írása megkapja, sőt magával ragadja az olvasót: buvárkodjék a szenvedő nők szívében.

„Kölcsönözök nekem ezer frankot és feledjen el” írta egy francia humorista Rotschild bankár naplójába. Ma más világot élünk. A kölcsönkérők szokták elfeledni a kölcsönadókat.

Egy igazán érző, hivatását valóban átgondoló s az emberi eszméjén folyton csügög embernek lelke, mintha szüntelenül nehéz súly alatt, nyögne — soh'sem elégedett.

Szörnyű tragikum van abban, hogy az ember olvas, tanul, előkészül, gyűjti az anyagot, hogy nagyot alkosson, s mire az alkotásba fogna: bezárul fölötte a koporsó.

Mily szerencse, hogy akkor, midőn a parányi emberi elme nyögve roppanna össze az óriási vállalkozások, az ismertek és ismeretlenek iszonyu sulya alatt, midőn már-már kétségbe esik — megnyugvást talál — az érzelmek világában.

Az ifju zivnek a természeti törvény szükségességével kell bizonyos időben fellángolnia. Lehet, sőt talán gyakoribb eset, hogy a lángok nem egy valakiért lobognak, hanem többért, vagy nem is többért, hanem minden más nembeliért, kikben bizonyos tulajdonságok megvannak, — végül nem is valakiért, vagy valakiért, hanem egy — eszményképért.

Nagy hibájuk ez embereknek, hogy rendszeren önmagukat tekintik mértékegység embertársaik megítélésénél. Aki a mértéket nem űti meg, azt lenézik, aki meghaladja, arra irigykednek — és így megkeserítik életüket.

Napóleonnól mondják, hogy a hölgyvilág favoritja volt — noha nem volt szép

ember. A férfi szerelme aesthetikai alapon nyugszik. Könnyen elfordul a nőtlől, ki aesthetikai érzékét sérti. A nő érzelmi világa más: az első az, hogy bámullattal és elismeréssel viseltessék a férfi képességeivel szemben.

Hányszor vannak úgy a férfiak, hogy felteszik magukban, hogy a legközelebbi alkalommal mindent megvállanak egy valakinek. És mikor az alkalom elmúlt, ismét azt tapasztalják, hogy alig mondtak el valamit s amit elmondtak, azt is ügyetlenül mondták el.

Barsy Károly.

CSARNOK. A postásleány.

A város zajában, — senkitől sem látva, Egy halovány ifju s a postásleányka Élték csak egymásnak és a reménységnek, Hogy majd nemsokára egymásé lehetnek... Árvá volt mindkettő — szegény is még [hozza]

Áldák a sorsot, mely őket összehozza. Óh! a nagy tömegben — ott mics künyörület, Ember ember ellen! küzdelem az élet... És ók nem érezték az életnek baját, Aludták a jövő reményének álmát. Ha együtt járkáltak a zugó tömegben, Ók úgy érezték, hogy nincs ott más [ember, Csak ők maguk ketten járnak önfelédten, Járnak rózsák között, egy édeni kertben. Számolták az évet, hónapot és napot, Mely elhozza nekik a nagy boldogságot Éjt nappalá téve, tanult tört előre, Kizkódott az ifju: élete ő reménye.

Hogy is történt aztán? ... gyakori történet... — — — A kedves cimborák — — — [nagyvárosi élet — — — A sziréni mosoly — — — a [bohém kedélyek — — — Ugy érzé az ifju, hogy csak most kezd [élni, Az élet örömet most kezdi ismerni.

— — — Tudás? — — — nem boldog! [— — — talán a szerlem? — — — Remény? — — — naiv dolgok! — [fő a boldog jelen! — — — Megérezte a lány a szörnyű [változást, De nem mert szólni, — — — mindig re- [mélt, hitt, várt.

— — — „Ugy-e sok a teher, sorvasz- [tó a munka S ezért jösz oly ritkán? — — — és amaz [ráhagyta. — — — „Küzdni a kenyérért s azután tanulni Már nem bírom soká” — felelte a férfi.

— „Lásd — mondá a leány — é gon- [doltam erre S kis fizetésemből ezért raktam félre”... Meghökent a férfi — erre nem is [gondolt,

Hogy egy női szivben ily hűség lakozzon... Habozott, töprengett — — — mégis [elfogadta... „Öérette teszem — érette — ki [adta”... — — —

Jöttek a cimborák — édes mámor, álom És jót kacagának a naiv leányon... — — —

A komor teremben együtt a bíróság; Leány most a vádlott — halovány, gyön- [ge leány. Nagy a büne, sulyos, elvette a másét, Idegen péz szennye mocskolta be kezét. ... Nem tagad semmit is: „Igen! én [voltam az!

Utánozni vágytam a fényes urakat!... — „Jó leány! — ne mondjad! ki hiszi [lezt néked?

Szeretél! — eszköz vagy egy férfi kezében!
Lásd! ez az a férfi, kit most bevezetnek
Valljad be őszintén — bűnöd enyhítve lesz!
— — Meginog a leány a férfi láttára
Villogó két szeme rátapad arcára.
Fakón néz rá amaz, alig hogy áll lábán
— Előtte kedvese: egy örök élő vád.
— De im' szól a leány: „Isten úgy segéljen!”
Nem is láttam soha! Nem!
[nem is ismerem! . . .

B. K.

A laktanya közelében

lucernaföld kiadó nyári használatra
tetszés szerinti részletekben. Bővebben meg-
tudható **Vallus István** tulajdonosnál.

Egy üzlethelyiség

JÁSZAPÁTIN, főutca 436
szám alatt kiadó, esetleg a
ház eladó. Bővebbet a tulajdonosnál: **Gulyás Kálmán**-nál.

Marha,
juh- es sertéshus
legolcsóbban
kapható mindig
Pesti Andrásnál.

Felhívás!

Tisztelettel van szerencsénk felhívni a t. kereskedő- és hirdetőközönség szives figyelmét **LAPUNKRA**, miután első évnegyedben mint mutatványszámot **2000 példányban**

küldjük szét a megyében s így legjobban kifizeti magát a lapunkban közölt hirdetés.

És tekintettel erre,

fele árban

teszünk közzé hirdetést, mint bármelyik hetilap.

Redler **József**

ajánlja a nagyérdemű

közönség szives figyel-

mébe elsőrendű

BUTOR-

raktárát.

Jászberény, Kállai-hid u. 5.

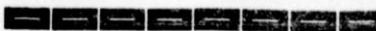
Ma

vasárnap

nem eszünk,
anélkül is megleszünk,
de a

MOZIBA

elme gyűnk!

Hirdetések

felvételnek a laptulajdonosnál

Darányi Ferencznél

és lapunk nyomdájában

PESTI PÉTER-nél.

Az apróhirdetést se tesék figyelmen kívül hagyni, mert az is arra vall, hogy legolcsóbb áron akarjuk a nagy közönség

üzleti, kereskedelmi, adás-vételi, tanonc-szerzési vagy bármi más céljait elősegíteni.

Még Jászberényben nem volt rá példa, hogy 50 fillérért leközöljék egy háztulajdonosnak, hogy a háza eladó.

Zöbbszöri hirdetésnél óriási árengedmény.

Kis hirdetések.

Kis hirdetések egyszeri közlése 10 szög 50 fillér, minden további szó 5 fillér. — Az első és vastagabb betűkkel szedett szavak kétszeresen számítottak.

Tanulóleányok	Eladó ház
felvételnek Stern Izidorné női és fehéremű-szalongójában helyben.	melyben 2 szoba, 1 előszoba, 1 mellékszoba, 1 konyha, éleskamara és pince van a IV kerületben Bővebbet a kiadóhív.
Egy üzlethelyiség azonnal kiadó, ugyanitt egy nagy istálló. Cím Pesti Pál IV. ker. Vázar-utca.	Egy 26 éves, csinos és szőlid gazdálkodó, kinek 20000 korona értékű fekvő birtoka van, ez után ohajt hozzá illő házias, szőlid es síkles leánykával házasságra lépni, 8000 kor. azonnali hozományval. Cím a kiadóhivatalban.
Kiadó otcson két szoba és egy konyha. — Bővebbet a kiadóhivatalban.	Bort veszek; 20-25 hektó fehéret és 50-60 hektó világos silleret, föltétlenül tisztá kezelésűt egyenesen magyar termelőtől. Bővebbet a kiadóhivatalban
Eladó A 4 kerület Szabadság-utca 6 sz. alatti lakház A szűcs hegyen Holczler József úr "társzomszedságában 1. lán szőlid eladó végrehajtónál 7. kerület Attila utca 17. sz. alatti lakásán	

Házi étkezés
Intelligens családnál kaphatni, Cím: a kiadóhivatalba.

Tessék elolvasni!

Legolcsóbb árak!

Miért legolcsóbb?

Mert 2 gyorsajtóval és 5 segédgéppel van felszerelve üzletem.

Banki

és üzleti könyvek

előzetes megrendelésre eszközöltetnek, szavatosság mellett

Pesti Péter

könyvnyomdája, könyvkötészete és papírkereskedésében

Jászberény, Vásár-utca 2. sz.

Pénzt

takarít meg, ha

heti és napilapokra

Pesti Péter

könyvnyomdájában fizet elő. Az utalvány bélyegkötséget a cég viseli.

Bámulatos

választékban kaphatók

levélpapírosok.

PESTI

PÉTER

JÁSZBERÉNY.

Könyv-, papír-, író- és rajzszerkereskedés.

Könyvnyomda.

Tömöntöde.

Könyvkötészet.

„JÁSZ UJSÁG”

kiadóhivatala.

Ma már súlyt helyez mindenki a

formára.

A

legszebb kivitelben

készülnek

Pesti Péter

könyvnyomdai műintézetében
JÁSZBERÉNYBEN.

Lakodalmi és báli meghívók, eljegyzési kártyák, névjegyek, gyászjelentések, iskolai értesítők nagyobb művek és minden nyomdai szakba vágó munkálatok.

Kaszinók, körök és egyesületeknek árendemény!

Rendkívül olcsó árak!

Lelkiismeretes kiszolgálás!

Gramofonok

mindent felülmuló, kizárólag eredeti elsőrangú gyártmányok legolcsóbban kaphatók

Pesti Péternél Jászberény. Nagy kétoldalú lemez 2.80 fillér.